

ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΕΙΣΟΔΙΩΝ

(απόσπασμα από εργασία για την γυναικεία φύση της Παναγίας)

Σύμφωνα, λοιπόν, με την διδασκαλία της Εκκλησίας η οποία πηγάζει από το απόκρυφο ευαγγέλιο του Ιακώβου, ο Ιωακείμ και η Άννα παραδίδουν σε ηλικία τριών ετών την Μαρία στον Ναό εκπληρώνοντας το τάμα στον Θεό. Στην εικόνα των Εισοδίων βλέπουμε η Παναγία να συνοδεύεται από λαμπαδοφορούσες εβραιοπούλες και να την υποδέχεται ο ιερέας Ζαχαρίας μπροστά στο θυσιαστήριο.

Ο πρώτος και κύριος λόγος εισαγωγής την μικρής Μαρίας στον Ναό είναι η εκπλήρωση της υποσχέσεως των γονέων της για την αφιέρωση. Ο Μωσαϊκός Νόμος επέβαλλε την αφιέρωση του πρωτότοκου τέκνου στο Θεό. Αυτή η αφιέρωση ήταν σημείο αναγνωρίσεως της ευεργεσίας του Θεού, και απόδειξη ότι ανήκουν σε Αυτόν. Είναι γνωστό ότι η εντολή της αφιερώσεως του πρωτοτόκου αρσενικού παιδιού δόθηκε στον Ισραηλιτικό λαό, διά του Μωϋσέως¹, αμέσως μετά την πάταξη των πρωτοτόκων παιδιών των Αιγυπτίων, οπότε ο Φαραώ αμέσως έδωσε την άδεια της εξόδου, και βέβαια πριν ακόμη περάσουν την Ερυθρά θάλασσα. Από το βιβλίο των Αριθμών² γνωρίζουμε ακόμα την τάξη των Ναζηραίων οι οποίοι αποτελούσαν ειδική τάξη ανθρώπων, οι οποίοι αφιερώνονταν για ορισμένο χρονικό διάστημα ή για ολόκληρη τη ζωή τους στο Θεό. Ναζηραίοι αναφέρονται μέχρι την εποχή της Καινής Διαθήκης, όταν ο απόστολος Παύλος κλήθηκε από τους Χριστιανούς των Ιεροσολύμων, προκειμένου να αποδείξει το σεβασμό του προς το Μωσαϊκό νόμο, να πληρώσει τα έξοδα των θυσιών για τέσσερις Ναζηραίους που τελείωσαν την αφιέρωση τους³.

Όμως, υπάρχει και ένας ακόμη σοβαρός λόγος, ο οποίος πηγάζει από την υμνολογία της εορτής των Εισοδίων. Είναι «*το ιερώς ανατρέφεσθε*», δηλαδή η

¹ Εξοδ. 13, 1-2 & 12.

² Αριθμ. Κεφ. 6.

³ Πράξ. 21, 23-24.

μικρή Μαριάμ παραδόθηκε στους ιερείς για ιεροπρεπή μόρφωση και ανατροφή. Η παρουσία και άλλων παρθένων στην εικόνα των Εισοδίων αποδεικνύει ότι υπήρχε το έθιμο της αφιερώσεως των μικρών παιδιών στην εβραϊκή θρησκευτική κοινότητα. *«Δεν αποκλείεται», κατά τον Μητροπολίτη Αχελώου Ευθύμιο, «οι παρθένες αυτές να αποτελούσαν ένα σώμα που φρόντιζε για την ευπρέπεια, την καθαρότητα του Ναού, για την ύφανση και ετοιμασία ιερατικών στολών και ιερατικών καλυμμάτων και παραπετασμάτων και για την τάξη των γυναικών στην λατρεία»⁴.*

Κατά τις διηγήσεις των αποκρύφων η Παρθένος έμενε μέσα στον Ναό και μάλιστα στο χώρο που λεγόταν «Άγια των Αγίων». Ο χώρος αυτός περιγράφεται στο βιβλίο της Γ' Βασιλειών⁵ και ήταν άβατος. Στην προς Εβραίους επιστολή⁶ μας δίδεται η πληροφορία από τον Παύλο ότι σε αυτό τον χώρο μόνο μία φορά τον χρόνο έμπαινε ο Αρχιερέας. Στην παράδοση των εβραίων δεν υπάρχει καμία μαρτυρία για είσοδο και παραμονή στα Άγια των Αγίων ανθρώπων και μάλιστα γυναίκας. Ωστόσο, η υμνολογία της Εκκλησίας φανερώνει την παραμονή της Παναγίας στα «Άγια των Αγίων» και ο άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας ερμηνεύει ότι τα πραγματικά «Άγια των Αγίων» είναι η ίδια η Θεοτόκος, η οποία δέχθηκε μέσα της όχι άνθρωπο αρχιερέα, αλλά τον «Μέγα Αρχιερέα»⁷, γι' αυτό και ο τύπος έπρεπε να συμπέσει με την πραγματικότητα.

Σύμφωνα λοιπόν με τα απόκρυφα η Παναγία μένει εκεί ζώντας συνεχώς τον μυστικό χώρο της αγιότητας και προκόπτει στη σοφία και την χάρη. Ο αρχάγγελος Γαβριήλ την φέρνει τροφή και ψωμί. Σύμφωνα με το κείμενο ζει έως δώδεκα ετών. Όταν γίνεται δώδεκα ετών οι ιερείς κρίνουν ότι δεν μπορεί πια να μένει στον Ναό και ο μόνος προφανώς λόγος δεν ήταν άλλος παρά ο μηνιαίος κύκλος των γυναικών που φυσιολογικά είχε η Παναγία ως γυναίκα που ήταν. Αυτό επιβεβαιώνει και ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός ο οποίος λέει: *«Καθώς, όμως, έφθανε στο άνθισμα της ηλικίας της και απαγόρευε ο*

⁴ Μητρ. Αχελώου Ευθυμίου Κ. Στυλίου, «Η Πρώτη, Θεομητορικό ημερολόγιο», σελ. 82-83. Εκδόσεις ΓΡΗΓΟΡΗ, 2003.

⁵ Γ' Βασιλειών, 6, 16 κ.ε. & 8, 6-9.

⁶ Εβρ. 9, 7 – Εξοδ. 30, 10

⁷ Εβρ. 4, 14.

Νόμος να μένει μέσα στο Ναό, οι ιερείς την παραδίδουν στον μνηστήρα, τον φύλακα της παρθενίας της»⁸.

Ο Μωσαϊκός Νόμος για την έμμηνο ρύση έλεγε τα εξής⁹:

«Γυνή, εις την οποίαν ήθελε συμβή ρύσις αίματος, πρόκειται δε περί της φυσιολογικής εμμήνου ρύσεως, θα είναι επί επτά ημέρας κατά την περίοδον της ρύσεως αυτής ακάθαρτος. Όποιος δε την εγγίση θα είναι ακάθαρτος έως την εσπέραν. Κάθε δε αντικείμενον, επάνω στο οποίον θα κοιμάται αυτή κατά την έμμηνον περιόδόν της, θα είναι ακάθαρτον. Όποιος θα εγγίση την κλίνην αυτής, θα πλύνη τα ενδύματά του, θα λουσθή εις ολόκληρον το σώμα με νερό και θα είναι ακάθαρτος έως την εσπέραν. Καθένας που εγγίζει σκεύος, επί του οποίου εκείνη εκάθησε, θα πλύνη τα ενδύματά του, θα λουσθή με νερό και θα είναι ακάθαρτος έως την εσπέραν. Εάν δε κανείς εγγίση αυτήν κοιμωμένην επί της κλίνης της κατά την περιόδόν της η καθημένην εις κάποιο σκεύος, αυτός θα είναι ακάθαρτος έως την εσπέραν. Εάν δε ο ανήρ κοιμηθή μαζί της και η έμμηνος ρύσις της πέση στο σώμα του, θα είναι αυτός ακάθαρτος επί επτά ημέρας. Και η κλίνη, επί της οποίας αυτή θα κοιμηθή, θα είναι ακάθαρτος. Εάν γυνή έχη ρύσιν αίματος περισσοτέρας ημέρας των κανονικών, πέραν δηλαδή του χρόνου της κανονικής εμμήνου ροής, όλαι αι ημέραι της ρύσεως αυτής είναι ημέραι ακαθαρσίας, όπως και αι της κανονικής. Κατ' αυτάς η γυνή θα είναι ακάθαρτος. Και η κλίνη, επί της οποίας θα κοιμηθή αυτή όλας τας επί πλέον αυτάς ημέρας της ρύσεως, τας πέραν των κανονικών της εμμήνου ρύσεως, θα είναι ακάθαρτος, και κάθε αντικείμενον επί του οποίου ήθελε καθίσει θα είναι ακάθαρτον, όπως και κατά την φυσιολογικήν της περίοδον. Καθένας που εγγίζει αυτήν θα είναι ακάθαρτος, θα πλύνη τα ενδύματά του, θα λούση το σώμα του με νερό και θα είναι ακάθαρτος έως την εσπέραν. Εάν δε σταματήση η μη φυσιολογική αυτή ρύσις, θα περάσουν επτά ημέραι, μετά τας οποίας θα προσφέρη την θυσίαν προς καθαρισμόν της. Κατά την ογδόην ημέραν θα πάρη η γυνή αυτή δύο τρυγόνας η δύο νεοσσούς περιστερών, και θα πρασφέρη αυτά προς τον ιερέα, εις την θύραν της Σκηνης του Μαρτυρίου. Ο ιερεύς θα προσφέρη την μίαν από αυτάς θυσίαν περί αμαρτίας και την άλλην εις ολοκαύτωσιν. Έτσι δε θα εξιλεώση αυτήν απέναντι του Κυρίου από την ακάθαρτον αυτήν ρύσιν. Θα καταστήσετε τους υιούς σας προσεκτικούς από τας ακαθαρσίας των αυτάς, δια να μη θανατωθούν, εάν δεν τας προσέξουν και εισερχόμενοι

⁸ Ιωάννου Δαμασκηνού, «Λόγος εις την Κοίμησιν της Θεοτόκου-Εγκώμιον Α'».

⁹ Λευιτ. 15, 19-33.

εις την Σκηνήν του Μαρτυρίου την μολύνουν με αυτάς. Αυτός είναι ο νόμος του καθαρισμού δι' εκείνον, ο οποίος πάσχει παθολογικήν ρεύσιν και δι' εκείνον ο οποίος έπαθε νυκτερινήν ρεύσιν, ώστε να μολυνθή από αυτήν. Αυτός είναι ο νόμος δια την γυναίκα, η οποία αιμορροεί κατά και μετά την φυσιολογικήν της περίοδον, και δια πάντα άνδρα πάσχοντα ρεύσιν, δια πάντα άνδρα και πάσαν γυναίκα. Αυτός ακόμη είναι ο νόμος δια τον άνδρα, ο οποίος εκοιμήθη με γυναίκα, ευρισκομένην εις την έμμηνον περίοδόν της».

Έτσι, λοιπόν, η Παναγία έπρεπε να βγει από τον Ναό και τον χώρο των παρθένων. Οι γυναίκες, λοιπόν, από την στιγμή της εμμήνου ρύσεως έβγαιναν από τον Ναό και μέχρι να παντρευτούν πηγαινοερχόντουσαν στα σπίτια τους και στον Ναό.

† Αρχιμ. Ειρηναίος Λαφτσής